

ELÄMÄKERRALLISIA TIETOJA*(1879—1906)***1879**

Joulukuun 9 (21). Gorin kaupungissa (Gruusia) syntyi Josef Vissarionovitsh Dzhugashvili (Stalin).

1888

Syyskuu. J. V. Stalin alkaa opiskella Gorin neliluokkaisessa hengellisessä koulussa.

1894

Kesäkuu. J. V. Stalin päättää Gorin koulun korkeimmalla arvovauseella.

Syyskuun 2. J. V. Stalin alkaa opiskella Tiflisiin hengellisen seminaarin ensimmäisellä luokalla.

1895

J. V. Stalin ottaa yhteyden tsaarin hallituksen Taka-Kaukaasiaan karkoittamien venäläisten vallankumouksellisten marxilaisten maanalaisiin ryhmiin.

1896—1898

J. V. Stalin ohjaa Tiflisiin hengellisessä seminaarissa oppilaiden marxilaisia kerhoja, tutkii „Pääomaa“, „Kommunistisen puolueen manifestia“, ja muita K. Marxin ja F. Engelsin teoksia sekä tutustuu V. I. Leninin varhaisimpiin teoksiin.

1898

- Tammikuu.** J. V. Stalin alkaa ohjata työläisten marxilaista kerhoa Tiflisiin rautateiden keskuskonepajoilla.
- Elokuu.** J. V. Stalin liittyy gruusialaiseen sosialidemokraattiseen „Mesame-dasi“ järjestöön. J. V. Stalin, V. Z. Ketshoveli ja A. G. Tsulukidze muodostavat „Mesame-dasin“ vallankumouksellisen marxilaisen vähemmistön ydinryhmän.

J. V. Stalin laatii työväen marxilaisten kerhojen opinto-ohjelman.

J. V. Stalin, V. Z. Ketshoveli ja A. G. Tsulukidze asettavat kysymyksen, että on välttämätöntä perustaa illegaalinen vallankumouksellinen marxilainen lehdistö, minkä johdosta syntyvät ensimmäiset kärkevät erimielisyydet „Mesame-dasissa“ sen vallankumouksellisen vähemmistön ja opportunistisen enemmistön välillä.

1899

- Toukokuun 29.** J. V. Stalin eroitetaan Tiflisiin hengellisestä seminaarista marxilaisuuden propagandan vuoksi.

Joulukuun 28. J. V. Stalin menee työhön Tiflisiin fysikaaliseen observatorioon.

1900

Huhtikuun 23. J. V. Stalin pitää puheen työväen vappukokouksessa Suolajärven luona Tiflisiin laidalla.

Kesä. J. V. Stalin ottaa yhteyden tunnettuun leniniläisen „Iskran“ kannattajaan V. K. Kurnatovskiin, joka oli tullut Tiflisiin puolueutyöhön.

Elokuu. J. V. Stalin johtaa suurta lakkoa Tiflisiin rautateiden keskuskonepajoilla.

1898—1900

J. V. Stalinin, V. Z. Ketshovelin ja A. G. Tsulukidzen johdolla järjestyy ja muodostuu VSDTP:n Tiflisiin sosialidemokraattisen järjestön johtava keskusryhmä, joka panee toimeen siirtymisen kerhopropagandasta poliittiseen joukkoagitatioon. Ryhmä järjestää julisteiden painatuksen ja levityksen työväen keskuuteen, perustaa illegaalisia sosialidemokraattisia kerhoja sekä johtaa Tiflisiin proletariaatin lakkoja ja poliittista taistelua.

1901

Maaliskuun 21. Kotitarkastus J. V. Stalinin asunnossa Tiflisiin fysikaalisessa observatoriossa.

- Maaliskuun 28.** J. V. Stalin eroaa työstä fysikaalisesta observatoriosta ja siirtyy illegaaliseen asemaan.
- Huhtikuun 22.** J. V. Stalin johtaa työväen vappumielenosoitusta Sotilastorilla Tiflisiin keskikaupungilla.
- Syyskuun.** Bakussa ilmestyy J. V. Stalinin aloitteesta perustetun illegaalisen „Brdzola“ lehden, Gruusian marxilaisten vallankumouksellisen sivustan äänenkannattajan, ensimmäinen numero, jossa julkaistiin J. V. Stalinin ohjelmakirjoitus „Toimitukselta“.
- Marraskuun 11.** J. V. Stalin valitaan VSDTP:n leniniläis-iskralaisen suunnan ensimmäiseen Tiflisiin komiteaan.
- Marraskuun loppu.** Tiflisiin komitea lähettää J. V. Stalinin Batumiin perustamaan sosialidemokraattista järjestöä.
- Joulukuun.** Ilmestyy „Brdzola“ lehden № 2—3, jossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Venäjän sosialidemokraattinen puolue ja sen lähimmät tehtävät“.
- J. V. Stalin ottaa yhteyden Batumin eturivin työläisiin ja järjestää sosialidemokraattisia kerhoja Rotschildin, Mantashevin, Sideridisin y.m. tehtailla.
- Joulukuun 31.** J. V. Stalin järjestää Uuden vuoden vastaanoton varjolla sosialidemokraattisten kerhojen edustajain illegaalisen konferenssin. Konferenssi valitsee johtavan ryhmän, jonka johtajaksi tulee J. V. Stalin ja joka tosiasiallisesti toimi VSDTP:n leniniläis-iskralaisen suunnan Batumin komiteana.

1902

- Tammikuu.** J. V. Stalin järjestää Batumissa illegaalisen kirjapainon; kirjoittaa lentolehtisiä, järjestää julisteiden painatuksen ja levityksen.
- Tammikuun 31— helmikuun 17.** J. V. Stalin järjestää Mantashevin tehtaalla lakon, joka päättyi työläisten voittoon.
- Helmikuun 27— maaliskuun alku.** J. V. Stalin johtaa lakkokomitean työtä Rotmaaliskuun alku. schildin tehtaalla.
- Maaliskuun 8.** J. V. Stalin johtaa lakossaolevien työläisten mielenosoituskulkuetta, jotka vaativat 32 vangitun lakkolaisen vapauttamista.
- Maaliskuun 9.** J. V. Stalin järjestää ja johtaa Batumin tuotantolaitosten työläisten valtavaa poliittista mielenosoitusta, johon osallistui yli 6000 henkilöä ja jossa vaadittiin maaliskuun 8 päivänä poliisiin vangitsemien 300 työläismielenosoittajan vapauttamista. Siirtoväen kasarmien luona, joissa vangittuja työläisiä pidettiin, sotaväki ampui mielenosoittajajoukkoa, jolloin 15 työläistä sai surmansa ja 54 haavoittui. Noin 500 mielenosoittajaa vangittiin. Samana yönä J. V. Stalin kirjoittaa julistuksen mielenosoittajajoukon ampumisen johdosta.
- Maaliskuun 12.** J. V. Stalin johtaa työväen mielenosoitusta, jonka hän järjesti maaliskuun 9 päivän ampumisten uhrien hautajaisissa.
- Huhtikuun 5.** J. V. Stalin vangitaan Batumin johtavan puolueryhmän istunnossa.

Huhtikuun 6. J. V. Stalin teljetään Batumin vankilaan.

**Huhtikuu 1902—
huhtikuun 19
1903.** Batumin vankilassa ollessaan J. V. Stalin järjestää ja pitää yllä yhteyttä Batumin sosialidemokraattiseen järjestöön, suuntaa sen työtä, kirjoittaa lentolehtisiä ja tekee poliittista työtä vankien keskuudessa.

1903

Maaliskuu. Kaukaasian sosialidemokraattisten työväenjärjestöjen ensimmäisessä edustajakokouksessa perustetaan VSDTP:n Kaukaasian liitto. Batumin vankilaan teljetty J. V. Stalin valitaan poissaolevana edustajakokouksessa perustettuun Kaukaasian liittokomiteaan.

Huhtikuun 19. J. V. Stalin siirretään Batumin vankilasta Kuttaisiin vankilaan, jossa hän ottaa yhteyden poliittisiin vankeihin ja propagoi heidän keskuudessaan leniniläis-iskralaisia aatteita.

Syksy. J. V. Stalin siirretään Batumin vankilaan, josta hänet lähetetään vankikyydillä karkoituspaikalle Itä-Siperiaan.

Marraskuun 27. J. V. Stalin saapuu karkoituspaikalle Irkutskin läänin Balaganin kihlakunnan Novaja Udan kylään.

Joulukuu. Ollessaan Siperiassa J. V. Stalin saa V. I. Leniniltä kirjeen.

1904

Tammikuun 5. J. V. Stalin karkaa karkoituspaikalta.

- Helmikuu.** J. V. Stalin saapuu Tiflisiin ja tulee VSDTP:n Kaukaasian liittokomitean johtoon.
- J. V. Stalin kirjoittaa ohjelmakirjoituksen „Credo“, joka käsittelee erimielisyyksiä puolueessa ja puolueen organisatiotehtäviä.
- Kesäkuu.** J. V. Stalin saapuu Bakuun, jossa hän Kaukaasian liittokomitean toimeksiannosta laskee hajalle menshevistisen komitean ja muodostaa uuden, bolshevistisen komitean.
- Kesä.** J. V. Stalin matkustelee Taka-Kaukaasian tärkeimmillä paikkakunnilla, joissa hän pitää puheita väittelytilaisuuksissa menshevikkejä, federalisteja, anarkisteja y.m. vastaan.
- J. V. Stalin perustaa Kutaisissa bolshevistisen Imeretia-Mingrelian komitean.
- Syyskuun 1.** „Proletariatis Brdzolan“ 7. numerossa julkaitaan J. V. Stalinin kirjoitus „Miten sosialidemokratia ymmärtää kansallisuuskysymyksen?“.
- Syyskuu — lokakuu.** Kutaisissa ollessaan J. V. Stalin kirjoittaa puolueessa syntyneiden erimielisyyksien johdosta kirjeitä ulkomaille oleskeleville gruusialaisille bolshevikeille, kehitellen niissä leniniläisiä aatteita sosialismin yhdistämisestä työväenliikkeeseen.
- Marraskuu.** J. V. Stalin saapuu Bakuun ja johtaa taistelua puolueen III edustajakokouksen koollekutsumisen puolesta.
- Joulukuun 18—31.** J. V. Stalin johtaa Bakun työväen suurlakkoa.

1905

- Tammikuun 1.** „Proletariatis Brdzolan“ 8. numerossa julkaitaan J. V. Stalinin kirjoitus „Proletaarien luokka ja proletaarien puolue“.
- Tammikuun 8.** Ilmestyy julistus „Kaukaasian työläiset, on aika kostaa!“, jonka J. V. Stalin kirjoitti tsarismiin Kauko-Idässä kärsimän tappion johdosta.
- Helmikuun alku.** J. V. Stalinin aloitteesta Kaukaasian liittokomitea laskee hajalle Tiflisiin menshevistisen komitean, joka ilmoitti eroavansa VSDTP:n Kaukaasian liitosta, ja muodostaa uuden, Tiflisiin bolshevistisen komitean.
- Helmikuun 13.** Poliisin provosoiman verilöylyn johdosta tataarilaisten ja armenialaisten välillä Bakussa J. V. Stalin kirjoittaa lentolehtisen „Eläköön kansainvälinen veljeys!“.
- Helmikuun 15.** Sen johdosta, kun Tiflisissä oli pidetty onnistunut monituhantinen vastalausemielenosoitus poliisin yrityksiä vastaan provosoida Tiflisissäkin verilöyly eri kansallisuuksien kesken, J. V. Stalin kirjoittaa lentolehtisen „Kansalaisille. Eläköön punainen lippu!“.
- Huhtikuu.** J. V. Stalin puhuu suuressa väittelykokouksessa Batumissa menshevistisiä johtomiehiä N. Ramishviliä, R. Arsenidzea y.m. vastaan.
- Toukokuu.** Ilmestyy J. V. Stalinin kirjanen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“.
- Kesäkuun 12.** J. V. Stalin pitää A. G. Tsulukidzen hautajaisissa puheen, jossa hän kehittää työväen ja talonpoikain taisteluohjelmaa itsevaltiutta vastaan ja arvostelee murhaavasti menshevikkien taktiikkaa.

- Heinäkuun 15.** „Proletariatis Brdzola“ lehden 10. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Aseellinen kapina ja meidän taktiikkamme“.
- Heinäkuun 18.** Kaukaasian liittokomitealle kirjoittamassaan kirjeessä N. K. Krupskaja pyytää lähettämään J. V. Stalinin kirjaseen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“ sekä säännöllisesti sanomalehden „Borba Proletariata“.
- Heinäkuu.** J. V. Stalin pitää puheen kaksituhantisessa väittelykokouksessa Tshiaturissa anarkisteja, federalisteja ja eserriä vastaan.
- Elokuun 15.** „Proletariatis Brdzola“ lehden 11. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitukset „Väliaikainen vallankumousohallitus ja sosialidemokratia“ sekä „Vastaus „Sotsial-Demokratille““.
- Lokakuun 15.** „Proletariatis Brdzolan“ 12. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitukset „Taantumus yltyy“ ja „Porvaristo virittää ansan“.
- Lokakuun 18.** J. V. Stalin pitää puheen työväen kokouksessa Nadzaladevissa (lähellä Tiflisiä) tsaarin lokakuun 17 päivän manifestin johdosta.
- Lokakuu.** J. V. Stalin kirjoittaa Venäjällä puhjenneen lokakuun poliittisen suurlakon johdosta lento-lehtiset „Kansalaiset!“ ja „Kaikille työläisille“.
- Marraskuun 20.** Ilmestyy sanomalehden „Kavkazski Rabotshi Listok“ ensimmäinen numero, jossa on J. V. Stalinin pääkirjoitus „Tiflis, marraskuun 20 päivänä 1905“.
- Marraskuun loppu.** J. V. Stalin johtaa VSDTP:n Kaukaasian liiton IV bolshevistisen konferenssin työtä.

Joulukuun 12—17. J. V. Stalin osallistuu Tampereella pidetyn bolshevikkien I Yleisvenäläisen konferenssin työhön VSDTP:n Kaukaasian liiton edustajana. Konferenssissa J. V. Stalin tutustuu henkilökohtaisesti V. I. Leniniin.

1906

Tammikuun alku. Ilmestyy J. V. Stalinin kirjanen „Kaksi otte-lua“.

Maaliskuun 8. „Gantiadi“ lehden 3. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Valtakunnanduuma ja sosialidemokratian taktiikka“.

Maaliskuun 17—29. „Elva“ lehden numeroissa 5, 9, 10 ja 14 julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitukset „Agraari-kysymys“ ja „Agraarikysymyksen“.

Maaliskuun loppu. J. V. Stalin valitaan Tiflisiin järjestön edustajaksi VSDTP:n IV („Yhdistävään“) edustajakokoukseen.

Huhtikuun 10—25. J. V. Stalin osallistuu VSDTP:n IV („Yhdis-tävän“) edustajakokouksen työhön Tukholmassa; hän puhuu menshevikkejä vastaan perustellen ja puolustaen bolshevikkien tak-tiikkaa vallankumouksessa.

Kesäkuun 20. Ilmestyy J. V. Stalinin johtaman sanomalehden „Ahali Tshovreban“ ensimmäinen numero.

Kesäkuun 21 — heinäkuun 9. Bolshevistisen sanomalehden „Ahali Tshovre-ban“ numeroissa 2, 4, 7 ja 16 julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitussarja „Anarkismi vaiko sosialismi?“.

- Kesäkuu — marraskuu.** J. V. Stalin johtaa ensimmäisten ammattiliittojen (kirjaltajain, kauppa-apulaisten y.m.) järjestämistä Tiflisissä.
- Heinäkuun 18.** „Ahali Tshovreban“ 19. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Marx ja Engels kapinasta“.
- Heinäkuun 14.** „Ahali Tshovreban“ 20. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Kansainvälinen vastavallankumous“.
- Heinäkuu — elokuu.** Ilmestyy J. V. Stalinin kirjanen „Nykyhetki ja työväenpuolueen Yhdistävä edustajakokous“.
- Syyskuu.** J. V. Stalin osallistuu VSDTP:n kaukaasialaisten järjestöjen alue-edustajakokouksen työhön.
- Marraskuun 14.** Ilmestyy J. V. Stalinin johtaman „Ahali Drojeba“ lehden ensimmäinen numero, jossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Luokkataistelu“.
- Joulukuun 4.** „Ahali Drojeban“ 4. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Tehdaslainsäädäntö“ ja proletariaatin taistelu“.
- Joulukuun 11.** „Ahali Drojeban“ 5. numerossa aletaan julkaista uudelleen J. V. Stalinin kirjoitussarjaa „Anarkismi vaiko sosialismi?“.
- Joulukuun 18 1906 — huhtikuun 10 1907.** Bolshevistisissä sanomalehdissä „Ahali Drojeba“, „Tshveni Tshovreba“ ja „Dro“ jatketaan J. V. Stalinin kirjoitussarjan „Anarkismi vaiko sosialismi?“ julkaisemista.

SISÄLTÖ

	Sivu
<i>Esipuhe painokseen</i>	V
<i>Esipuhe ensimmäiseen osaan</i>	X
<i>Tekijän esipuhe ensimmäiseen osaan</i>	XII

1901—1907

TOIMITUKSELTA	3
VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE JA SEN LÄHIMMÄT TEHTÄVÄT	12
MITEN SOSIALIDEMOKRATIA YMMÄRTÄÄ KANSALLI- SUUSKYSYMYKSEN?	34
KIRJE KUTAISISTA	59
KIRJE KUTAISISTA (<i>Samalta toverilta</i>)	63
PROLETAARIEN LUOKKA JA PROLETAARIEN PUOLUE (<i>Puolueen sääntöjen ensimmäisen pykälän johdosta</i>).	67
KAUKAASIAN TYÖLÄISET, ON AIKA KOSTAA!	79
ELÄKÖÖN KANSAINVÄLINEN VELJEYS!	86
KANSALAISILLE. ELÄKÖÖN PUNAINEN LIPPU!	89
LYHYESTI ERIMIELISYYKSISTÄ PUOLUEESSA	94
ASEELLINEN KAPINA JA MEIDÄN TAKTIKKAMME	138
VÄLIAIKAINEN VALLANKUMOUSHALLITUS JA SOSIALI- DEMOKRATIA	146
VASTAUS „SOTSIAL-DEMOKRATILLE“	170
TAANTUMUS YLTYY	184
PORVARISTO VIRITTÄÄ ANSAN	190

KANSALAISET!	197
KAIKILLE TYÖLÄISILLE	202
TIFLIS, MARRASKUUN 20 PÄIVÄNÄ 1905	206
KAKSI OTTELUA (<i>Tammikuun 9 päivän johdosta</i>)	209
VALTAKUNNANDUUMA JA SOSIALIDEMOKRATIAN TAKTIikka	219
AGRAARIKYSYMYKSEEN	227
AGRAARIKYSYMYKSEEN	244
AGRAARIOHJELMAN TARKISTAMISESTA (<i>Puhe VSDTP:n IV edustajakokouksen seitsemännessä istunnossa huhtikuun 13 (26) pñä 1906</i>)	250
NYKYHETKESTÄ (<i>Puhe VSDTP:n IV edustajakokouksen viidennestätoista istunnossa huhtikuun 17 (30) pñä 1906</i>)	253
MARX JA ENGELS KAPINASTA	255
KANSAINVÄLINEN VASTAVALLANKUMOUS	261
NYKYHETKI JA TYÖVÄENPUOLUEEN YHDISTÄVÄ EDUSTAJAKOKOUS	265
LUOKKATAISTELU	294
„TEHDASLAINSAÄDÄNTÖ“ JA PROLETARIAATIN TAIS- TELU (<i>Kahdesta marraskuun 15 päivän laista</i>)	303
ANARKISMI VAIKO SOSIALISMI?	312
I Dialektinen metodi	315
II Materialistinen teoria	329
III Proletaarinen sosialismi	349
<i>Liite</i>	393
Anarkismi vaiiko sosialismi?	—
Dialektinen materialismi	—
<i>Huomautuksia</i>	412
<i>Elämäherrallisia tietoja (1879—1906)</i>	434

Karjalais-Suomalainen SNT
Kulttuuriministeriön
Poligrafizdatin
Sortavalan kirjapaino

Sortavala, Karjalankatu, 32
